

Verteld Verleden

Uitwerking van het interview 17 B met:

R.F. van Heusden (1914 - 22-06-2009)

cassette 17 B

De dato: 3 juli 2001

Lokatie: bij Roel van Heusden thuis, Wassenaar / Den Haag, eigen serviceflat

Onderwerp(en): Jongeren Vredes Actie (JVA)

Duur interview: 47:33 minuut

Naam en functie interviewer(s):

drs. P. Edelman (werkzaam bij het Humanistisch Archief, nu HHC)

Kader/context.

Sprekend humanisme/ onderzoek naar de Jongeren Vredes Actie (JVA)

Datum uitwerking: november 2010

Niveau van uitwerking: Indicatief (= globaal. Tijd/onderwerp + kernzin(nen) en evt. opmerking)

Drager: Gedigitaliseerde opname van een geluidscassetteband.

Respondent:

Roelof Ferdinand (Roel) van Heusden is geboren op 2 december 1914 te Den Helder, stierf 22 juni 2009 te Wassenaar.

Roel was in de jaren '30 van de vorige eeuw actief in de Jongeren Vredes Actie (JVA), een pacifistische jongerenbeweging. Hij schreef artikelen in het JVA blad 'Vredesstrijd.'

Was tijdens de Tweede Wereldoorlog een inspirator van het kunstenaarsverzet tegen de Kultuurkamer. Was tijdens de oorlog de centraal beheerder (penningmeester) van 'Kunstenaarssteun'. Richtte na de oorlog de Stichting Kunstenaarsverzet 1942 – 1945 op. De stichting is voortgekomen uit het kunstenaarsverzet dat in de Tweede Wereldoorlog actie ondernam tegen de Duitse bezetters. Zij werd op 18 januari 1946 opgericht door Jac. Bot, L.P.J. Braat, L.J.A. van Dijk, H. van Eijk, H.S. van Hall, R.F. van Heusden en J. Schregardus die allen nauw betrokken waren bij het kunstenaarsverzet.

Organiseerde in 1995, samen met zijn goede vriend dr. Richter Roegholt, in de Nieuwe Kerk te Amsterdam, een tentoonstelling waarin kunstenaars die als gevolg van de oorlog het leven hadden verloren, werden geëerd. Roel overleed op 22 juni 2009, 94 jaar oud. Weduwnaar van Jantje Cornelia (Jannie) ter Brugge (Norg 04-04-1911 - 's-Gravenhage 02-09-2002). Zij overleed 91 jaar oud.

Cassette 17 kant B

Naam respondent: Roel van Heusden (1914-2009)

Onderwerp: De Jongeren Vredes Actie (JVA)

Datum/Jaar: 3 juli 2001

Cassette: 17 kant B

Duur: min/sec 47:33

Datum uitwerking interview: november 2010

Naam bewerker: Trix Westeneng

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
01.00	Geen anti-kerkelijkheid in JVA	Banning en religieus socialisme. JVA had als traditie het evangelie. Klimaat van respect voor andersdenkenden.
03.30	Voorzitterschappen in later leven	Nationale Havenraad.
05.00	In JVA veel onkerkelijken	niet allemaal HV'ers. Er was verschil tussen onkerkelijken en anti-godsdienstigen.
06.10	Organisatie JVA	Organisatiecorrespondenten en districtleiders binnen de JVA.
08.10	Dienstweigeren	Twee vormen: anti-gezag of persoonlijk geweten.
10.50	persoonlijk bezwaar	niet geaccepteerd.
11.30	De commissie gewetensbezwaarden	konden zich niet voorstellen dat ongodsdienstigen gewetensbezwaarden hadden: Geweten is verbonden met geloof en anders is het politiek.
11.50	Wet gewetensbezwaarden verruimd	Na actie. Kamervragen door Carry Pothuis-Smit.
12.30	Stuivering en Tinbergen	beriepen zich ook op dezelfde wet.

Teller: minuut/sec	Index/onderwerp:	Opmerkingen:
13.25	JVA-ers meestal geen totaalweigeraars.	RvH werd totaalweigeraar toen beroep op de wet verworpen werd. Kwam daarna in Veenhuizen tussen de anarchisten.
18.15	JVA & dienstweigering.	JVA propageerde geen dienstweigering.
19.00	Brochure Dirk Boele	'Dienstweigeringsmanifest mobilisering'
20.00	Rode Kruis	onderdeel van de oorlogsmachine.
22.55	'Dooft de Vuren'	Brochure verspreid door de JVA.
24.40	Getuigenisavonden	met optreden van schrijvers.
25.45	Anti-communisme	Belangrijk om kunstenaars uit communistische hoek te houden in verband met polarisatie voor of tegen fascisme.
28.30	Communistische schrijvers	Theun de Vries, Jo Voskuil verdedigden de Russische politiek.
29.40	JVA wees communisme af	Opkomst Nationaal-socialisme werd bestreden.
32.10	Nationaal Jongeren Verbond.	Acties tegen ~ o.a Wijnand van der Lede.
33.50	Anti-koloniale acties	bestonden uit het verspreiden van kennis. Conferentie te Soesterberg door JVA georganiseerd.
35.00	Toneelvoorstellingen	bij NBAS.
35.50	1936 Kunstweken	met het Kunstenaars Centrum in Twente en Nijmegen. Ideële achtergrond.
37.50	Penningmeesterschap	
39.50	Centraal Fiscaat JVA	
41.20	Henriëtte Roland Holst	animeerde financiële actie
45.00	JVA financiën	geen externe financiers.
46.00	1928 Internationale Vredesweek.	
46.50	Brochures JVA	werden uitgegeven door Geert Bruegel. Later werd dit uitgeverij Contact
47.33 EINDE		